प्राकृतभाषाच्याख्या

चतुरिका । स मे इस्तादन्तरा तरिलकाहितीयया देव्या वसुमत्या ऋहमेवार्यपुत्रस्योपनेष्यामीति सब लात्कारं गृहीतः।

विदूषकः । दिष्या त्वं मुक्ता ।

चतुरिका । यावद्देव्या विरुपलानमुन्नरीयं तर्लिका मोचयति । तावन्मया निर्वाहित म्रात्मा । ॥ पत्रं २०॥

विदूषकः । म्रात्मानमिति भणा । यदि भवानन्तःपुरकालकृटान्मुच्यते । ततो मां मेधप्रतिच्छन्दे प्रासादे शब्दय ।

सानुमती । ऋन्यसंक्रान्तहृद्यो अपि प्रथमसंभावनामपेत्तते । ऋतिशिथिलसोहृद् इदानीमेषः ।

प्रतीहारी । जयतु जयतु देवः ।

प्रतीहारी । भ्रय किं । पत्रहस्तां मां दृष्ट्वा प्रतिनिवृत्रा ।

प्रतीहारी । देव । भ्रमात्यो विज्ञापयित । भ्रर्थजातस्य गणानाबहुलतयैकमेव पौरकार्यमपेक्तितं । तद् देवः पत्राद्वढं प्रत्यत्तीकरोत्विति ।

प्रतीहारी । देव । इदानीमेव साकेतकस्य भ्रेष्टिनो दृहिता

॥ पत्रं ११ ॥

निवृत्तपुसवनास्य जाया श्रूयत ।

प्रतीहारी । यद्देव माज्ञापयति ।

प्रतीहारी । इयमस्मि ।

प्रतीहारी । एवं नाम घोषितव्यं । काले प्रवृष्टिमवाभिनिद्तं देवस्य प्रासनं ।

प्रतीहारी । प्रतिहतममङ्गलं ।

सानुमती । ऋसंप्रयं सलीमेव हृद्ये कृत्वा निन्दितो उनेनात्मा ।

॥ पत्रं २२ ॥

सानुमती । ऋपिरिच्छिनुदानीं ते संततिर्भविष्यति ।

चतुरिका । म्रये । म्रनेन सार्थवाहवृत्तान्तेन विगुपादिगो भर्ता । एनमाश्वासयितं मधप्रतिच्छन्दादार्थ माठव्यं गृहीत्वागच्छ ।

प्रतोहारी । सुषु भणिस ।

चत्रिका । समाप्रवसित् समाप्रवसित् भर्ता ।

सानुमती । हा धिक् । हा धिक् । सित खलु दीपे व्यवधानदोषेपौषो उन्धकारदोषमन्भवति । म्रहमिदानीमेव निर्वृतं करोमि । म्रथवा । स्रुतं मया प्रकुन्तलां समाप्रवासयन्या महेन्द्रजनन्या मुलात् । यत्त्रभागोत्सुका देवा एव तथानुष्ठास्यन्ति । यथाचिरेषा धर्मपत्तीं भर्ताभिनन्दिष्यतीति । तन् युक्तं कालं प्रतिपालियतुं । यावद्नेन वृत्तान्तेन प्रियसलीं समाप्रवासयामि ।

नपथ्ये । म्रब्रह्मपयमब्रह्मपर्यं ।

॥ पत्र १३ ॥

प्रतीहारी । परित्रावतां देवः संप्रावसतां वयस्यं ।

प्रतीहारी । अदृष्टत्रपेषा केनापि सत्तेनातिक्रम्य मेधप्रतिच्छन्दस्य प्रासाद्स्याग्रभृमिमारोपितः ।

नेपच्य । भो वयस्य । म्रविध म्रविध ।

